

DECIZIE

30 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit

al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

Judecătorul

Judecătorii

Iulia Sîrcu

Maria Ghervas, Mariana Pitic

Ion Druță și Luiza Gafton

examinând recursul declarat de lichidatorul societății cu răspundere limitată „IT Plus” Mamaliga Vitalii,

în cauza la cererea depusă de lichidatorul societății cu răspundere limitată „IT Plus” Mamaliga Vitalii împotriva administratorului Stețenco Alexandr cu privire la tragerea la răspundere subsidiară,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017, prin care cererea a fost respinsă

c o n s t a t ă:

La 19 octombrie 2016 lichidatorul societății cu răspundere limitată „IT Plus” Mamaliga Vitalii a depus cerere în instanța de insolvență împotriva administratorului Stețenco Alexandr cu privire la tragerea la răspundere subsidiară.

În motivarea cererii lichidatorul Mamaliga Vitalii a indicat că la 10 iulie 2014 în privința societății cu răspundere limitată „IT Plus” a fost intentată procedura simplificată a falimentului, dânsul fiind numit în calitate de lichidator.

În cadrul procesului de insolvență al societății cu răspundere limitată „IT Plus” la 19 aprilie 2016 conform tabelului definitiv consolidat al creanțelor au fost validate creanțe în mărime de 93 908,85 lei.

Potrivit procesului-verbal nr. 4 din 16 martie 2016 adunarea creditorilor a societății cu răspundere limitată „IT Plus” a decis tragerea la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere în temeiul art. 248 alin. (1) lit. f) și h) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

Lichidatorul Mamaliga Vitalii cere tragerea la răspundere subsidiară a administratorului societății cu răspundere limitată „IT Plus” Stețenco Alexandr și încasarea din contul acestuia a sumei de 93 908,85 lei (f.d. 2-3).

La 23 noiembrie 2016 avocatul Budăi Artur a depus în interesele creditorului Iftodi Ivan cerere cu privire la antrenarea acestuia în proces în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 24).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 24 noiembrie 2016 a admis cererea avocatului Budăi Artur și a antrenat creditorul Iftodi Ivan în calitate de intervenient accesoriu în proces (f.d. 29-30).

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017 s-a respins cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „IT Plus” Mamaliga Vitalii cu privire la tragerea administratorului Stețenco Alexandr la răspundere subsidiară (f.d. 41-46).

La 21 februarie 2017 lichidatorul societății cu răspundere limitată „IT Plus” Mamaliga Vitalii a declarat recurs nemotivat împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017 (f.d. 48), iar la 21 iunie 2017 recurs motivat împotriva aceleiași hotărâri, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii.

În motivarea cererii de recurs lichidatorul Mamaliga Vitalii a indicat că urmează a fi trași la răspundere subsidiară membrii organelor de conducere a debitorului care dispun continuarea activității ce duce în mod vădit la incapacitate de plată sau nu au depus cererea de intentare a procesului de insolvență în termenul stabilit de legislație.

Conform art. 8 alin. (3) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, recursul va fi judecat în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă

În conformitate cu art. 429 alin. (1) Codul de procedură civilă, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolvență.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017 din următoarele motive.

Conform art. 8 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

În ședința de judecată din 07 februarie 2017, la care s-a pronunțat dispozitivul hotărârii, lichidatorul Mamaliga Vitalii a fost prezent, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 40).

La 29 mai 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia hotărârii din 07 februarie 2017 (f.d. 47), însă la materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma recepționarea copiei hotărârii motivate de către lichidatorul Mamaliga Vitalii.

Prin urmare, recursul nemotivat declarat de lichidatorul Mamaliga Vitalii la 21 februarie 2017 și recursul motivat din 21 iunie 2017 se consideră depuse în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Conform art.5 alin.(5) lit. f) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, principalele competențe ale instanței de insolvență în cadrul prezentei legi sânt: tragerea la răspundere a membrilor organelor de conducere care au contribuit la insolvența debitorului, precum și sesizarea organelor de urmărire penală în legătură cu faptele reprobabile săvârșite de aceștia.

Din materialele pricinii rezultă că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2014 s-a declarat societatea cu răspundere limitată „IT Plus” în stare de insolvență, s-a intentat în privința debitorului procedura simplificată a falimentului, s-a desemnat în calitate de lichidator întreprinderea individuală „Mamaliga Vitalii” și s-au înlăturat membrii organelor de conducere de la gestionarea întreprinderii și masei debitoare, cu destituirea acestora din funcțiile deținute; atribuțiile de administrare și de dispoziție a societății fiind transmise lichidatorului Mamaliga Vitalii (f.d. 13-14).

La adunarea creditorilor societății cu răspundere limitată „IT Plus” din 16 martie 2016 s-a decis tragerea la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere (f.d. 16-18).

La 19 aprilie 2016 lichidatorul Mamaliga Vitalie a prezentat instanței de insolvență tabelul definitiv consolidat al creanțelor al societății cu răspundere limitată „IT Plus”, din care rezultă că au fost validate în total creanțe în mărime de 93 908,85 lei (f.d. 19).

În cererea de tragere la răspundere subsidiară lichidatorul Mamaliga Vitalii a invocat că conform informațiilor primite de la băncile comerciale, Întreprinderea de Stat „Cadastru”, Întreprinderea de Stat „CRIS Registru”, societatea cu răspundere limitată „IT Plus” nu dispune de mijloace financiare, bunuri mobile sau imobile, aceste circumstanțe nefiind negate de Stețenco Alexandr în cadrul examinării pricinii.

În conformitate cu art. 123 alin. (6) Codul de procedură civilă, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Conform art. 15 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în cazul insolvenței debitorului *din culpa* fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicații obligatorii pentru debitor ori care pot influența în alt mod acțiunile debitorului (insolvență intenționată), aceștia poartă răspundere subsidiară solidară față de creditori în măsura în care bunurile debitorului sânt insuficiente pentru executarea creanțelor creditorilor.

Având în vedere lipsa bunurilor care ar putea acoperi masa debitoare a societății cu răspundere limitată „IT Plus” în mărime de 93 908,85 lei, lichidatorul Mamaliga Vitalii este în drept să depună cerere cu privire la tragerea la răspundere patrimonială subsidiară a membrilor organelor de conducere a întreprinderii insolvente.

Conform art. 247 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

În cererea de tragere la răspundere subsidiară lichidatorul Mamaliga Vitalii a indicat că administrator al societății cu răspundere limitată „IT Plus” este Stețenco Alexandr, circumstanțe care nu au fost negate de ultimul pe parcursul desfășurării procesului, motive din care Colegiul judiciar constată că nu sunt temeuri de a pune la îndoială veridicitatea raportului de administrare dintre debitor și administratorul întreprinderii, deși la materialele pricinii probe în acest sens nu au fost prezentate.

Conform art. 248 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora *le-ar fi imputabilă* apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența prin una dintre următoarele acțiuni:

- a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;
- b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;
- c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului;
- d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate;
- e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a stampilei;
- f) *dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;*
- g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori;
- h) *nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art.14;*
- i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Din sensul acestei prevederi legale rezultă caracterul special al răspunderii juridice reglementate de art. 248 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, care rezidă în obligarea persoanelor cărora le este imputabilă apariția și cauzarea stării de insolvență a debitorului la suportarea datoriilor procesului de insolvență. Norma legală citată specifică în mod exhaustiv categoria faptelor considerate ilicite și prejudiciul cauzat - provocarea sau contribuirea la insolvența debitorului (incapacitatea de plată sau supraîndatorarea) precum și legătura de cauzalitate între faptă săvârșită cu vinovăție și prejudiciul cauzat.

Răspunderea subsidiară nu este operantă în cazurile în care pasivul nu poate fi acoperit, ci doar atunci când se demonstrează că prin acțiunea culpabilă și intenționată, subiecții vizați au cauzat starea de insolvență prin săvârșirea vreuneia din faptele expres și limitativ enumerate la articolul 248 alin. (1) și a căror consecințe s-au materializat prin crearea, menținerea sau aprofundarea stării de insolvență, fiind necesar de a proba întrunirea cumulativă a condițiilor pentru tragerea răspunderii juridico-civile.

Lichidatorul Mamaliga Vitalii a depus cerere cu privire la tragerea administratorului Stețenco Alexandr la răspundere subsidiară pentru continuarea activității debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată și pentru

nedeplinerea cererii introductive de intentare a procesului de insolvență în interiorul stabilit de lege.

Prin continuarea activității debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată se înțelege ansamblu de activități care, deși sunt vădit prejudiciabile din punct de vedere financiar pentru patrimoniul debitorului, sunt continuate în mod conștient și voit de membrii organelor de conducere, cu scopul de a obține câștiguri personale. În acest sens, membrii organelor de conducere nu răspund pentru o simplă incapacitate managerială, ci pentru săvârșirea unor fapte cu caracter ilicit, urmărind, de regulă, deturnarea activității de la realizarea scopului pentru care a fost constituită societatea debitoare și satisfacerea unui interes personal sau al unui terț.

Astfel, urmează a fi analizată existența legăturii de cauzalitate dintre eventuala faptă a persoanei care făcea parte din organele de conducere ale debitorului și starea de insolvență în care acesta a ajuns. Sunt îndeplinite condițiile tragerii la răspundere nu numai atunci când săvârșirea faptei a constituit o condiție determinantă a incapacității de plată a debitorului, dar și atunci când fapta ilicită a constituit numai o condiție favorizantă.

Respectiv, pentru tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere și/sau supraveghere, instanța de insolvență urmează să constate culpa acestora ca o condiție obligatorie. Culpa lui Stețenco Alexandr urmează să fie constatată reieșind din elementele obligatorii a răspunderii materiale: fapta ilicită, prejudiciu și urmările prejudiciabile.

Lichidatorul Mamaliga Vitalii nu a invocat nicio o circumstanță care ar indica la acțiunile administratorului de a continua activitatea debitorului care duce în mod vădit la incapacitate de plată.

În această ordine de idei, Colegiul judiciar califică drept legală și întemeiată concluzia instanței de insolvență, conform căreia nu au fost întrunite condițiile survenirii răspunderii subsidiare a administratorului Stețenco Alexandr, având în vedere faptul că nu au fost prezentate probe admisibile și pertinente care ar demonstra culpa persoanelor cu funcție de răspundere; când și în ce circumstanțe s-a dispus continuarea activității debitorului.

Conform art. 10 alin. (2) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, temeiul general de intentare a unui proces de insolvență constă în incapacitatea de plată a debitorului.

Conform art. 14 alin. (1) - (3) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art.10. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă și în cazul în care: a) executarea integrală a creanțelor scadente ale unui sau ale mai multor creditori poate cauza imposibilitatea satisfacerii integrale la scadență a creanțelor celorlalți creditori; b) în cadrul lichidării, care se efectuează conform altor legi, devine evident că debitorul nu poate satisface integral creanțele creditorilor. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin.(2) și la art.10 alin.(2).

Conform art.72 alin.(7) Legea cu privire la societățile cu răspundere limitată nr.135-XVI din 14 iunie 2007, în cazul apariției indiciilor de insolvență, administratorul este obligat să depună imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea

unei luni, cerere introductivă de intentare a procesului de insolabilitate dacă asociații nu vor acoperi pierderile.

Prevederile legale citate indică la obligația administratorului de a depune cerere introductivă în termen de 30 zile de la apariția indiciilor de insolabilitate. Respectiv, pentru tragerea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere și/sau supraveghere în temeiul art. 248 alin. (1) lit. h) Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, urmează a fi stabilită cu certitudine data survenirii incapacității de plată.

Lichidatorul Mamaliga Vitalii la adunarea creditorilor societății cu răspundere limitată „IT Plus” din 16 martie 2016 a invocat că prin încheierea din 29 iulie 2010 executorul judecătoresc Maria Caduc a aplicat în calitate de măsură de asigurare interdicție pe conturile bancare ale debitorului în limita sumei de 4 000 Euro și 168 249,6 lei. Totodată a mai invocat că prin dispoziția Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău din 19 mai 2011 s-au suspendat operațiunile la conturile bancare ale contribuabilului societatea cu răspundere limitată „IT Plus” din cauza neachitării la timp și integral la bugetul public național a obligațiilor fiscale și a altor plăți a căror stingere prin executare silită este reglementată de legislația fiscală; dispoziția organului fiscal fiind emisă ca rezultat al aplicării interdicțiilor de către executorul judecătoresc. Lichidatorul debitorului a mai declarat că conform procesului-verbal din 10 august 2010 a fost aplicată interdicție pe bunurile mobile ale societății cu răspundere limitată „IT Plus”. La 10 aprilie 2014 creditorul Iftodi Ivan a depus cerere de intentare a procedurii executării, executorul judecătoresc dispunând continuarea executării prin încheierea din 10 aprilie 2014. La 22 aprilie 2014 debitorul s-a adresat executorului judecătoresc Maria Caduc cu cerere de a valorifica bunurile sechestrate în baza procesului-verbal din 10 august 2010, însă nu a primit nici un răspuns. La 20 mai 2014 debitorul a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate în termenul prevăzut la art. 14 alin. (4) Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012. Incapacitatea de plată s-a creat ca urmare a aplicării interdicțiilor la conturile bancare din 29 iulie 2010 (f.d. 17).

În speță, lichidatorul societății cu răspundere limitată „IT Plus” nu a adus nici o probă pertinentă și concludentă care să reflecte momentul survenirii incapacității de plată și supraîndatorării, moment din care ar urma să fie calculat termenul de 30 zile stabilit de legiuitor pentru depunerea de către administratorul întreprinderii a cererii introductive cu privire la intentarea procesului de insolabilitate.

Astfel, sintetizând multitudinea de circumstanțe de fapt și de drept supuse examinării în cadrul respectivului litigiu, Colegiul judiciar menționează că instanța de insolabilitate legal și întemeiat a ajuns la concluzia de a respinge cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „IT Plus” Mamaliga Vitalii, ca neîntemeiată

Mai mult decât atât este de menționat că recurentul nu a invocat care norme de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat de către instanța de insolabilitate, acesta relevând repetat motivele de fapt și de drept menționate în cererea privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere, care au fost verificate minuțios, la judecarea pricinii de către Curtea de Apel Chișinău.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău a examinat pricina sub toate aspectele și a emis o hotărâre legală de respingere a cererii cu privire la tragerea la răspundere subsidiară, iar argumentele

invocate de lichidatorul societății cu răspundere limitată „IT Plus” Mamaliga Vitalii în cererea de recurs sunt neîntemeiate și poartă caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul cu menținerea hotărârii instanței de insolvență.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de lichidatorul societății cu răspundere limitată „IT Plus” Mamaliga Vitalii.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017, în cauza la cererea depusă de lichidatorul societății cu răspundere limitată „IT Plus” Mamaliga Vitalii împotriva administratorului Stețenco Alexandr cu privire la tragerea la răspundere subsidiară.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Ion Druță

Luiza Gafton